

Sundheds- og ældreministeriet
Holbergsgade 6
1057 København K

København, den 17. oktober 2016

Vedr.: Høringsvar om regeringens forslag til en national demenshandlingsplan 2025 – Et trygt og værdigt liv med demens.

Alzheimerforeningen takker for det tilsendte forslag til en ny national demenshandlingsplan og vil samtidig benytte lejligheden til også at takke Sundheds- og ældreminister Sophie Løhde for den inddragende proces og dialog om demenshandlingsplanens målsætninger og indhold.

Vi ved, fra de demenspatienter og pårørende, der bl.a. deltog i de dialogmøder, som Alzheimerforeningen arrangerede i samarbejde med Århus, Odense og Københavns kommuner, at de har været både imponerede over og glade for den oprigtige interesse, de mødte fra minister og medlemmer af Folketingets Sundhedsudvalg. At flere af de forslag, som demenspatienter og pårørende kom med i denne dialog, også genfindes i regeringens forslag til konkrete initiativer er både glædeligt og et godt signal til de regionale, kommunale og statslige myndigheder, der skal implementere demenshandlingsplanens konkrete forslag:

- **Det er nemlig afgørende at inddrage demenspatienter og pårørende direkte i beslutninger om og tilrettelæggelse af, hvordan et demensvenligt samfund skal indrettes.**

Det budskab opfordrer vi regering og Folketing til at tage med i de kommende forhandlinger om demenshandlingsplanen og fordelingen af de 470 millioner kroner, som Satspuljepartierne afsatte til demenshandlingsplanen sidste år. Vi håber også, at regering og Folketing er indstillet på, at budskabet skal bringes videre, når demenshandlingsplanens ord skal gøres til virkelighed.

Alzheimerforeningen er, som det også er fremgået af dagspressen, meget positiv overfor regeringens forslag til demenshandlingsplan. Vi mener, at forslaget er et godt skridt på vejen til et mere demensvenligt Danmark. Vi synes, at handlingsplanen peger i den rigtige retning, og at den både har ambitiøse målsætninger og mange konkrete forslag, som alle vil bidrage til, at mennesker med demenssygdom får bedre behandling og de pårørende mere støtte i hverdagen.

Vi kan derfor tilslutte os handlingsplanens tre konkrete mål om 98 demensvenlige kommuner, bedre udredning med en ambition om at 80% af dem, der udredes, får en specifik demensdiagnose, samt nedgang i forbruget af antipsykotisk medicin på 50%. Alzheimerforeningen vil dog foreslå regering og Folketing

- **i højere grad at forpligte kommuner, der ønsker at være demensvenlige, ved at opstille en række krav som demensvenlige kommuner skal leve op til.**

Det kunne fx være krav om,

- at kommunerne SKAL vedtage en demenspolitik,
- at demenspolitikken SKAL indeholde forslag til, hvordan demenspatienter og pårørende inddrages i beslutningerne,
- at demenspolitikken SKAL indeholde en plan for, hvordan personalets relevante sundheds- og socialfaglige kompetencer og viden om demens forbedres,
- at demenspolitikken SKAL indeholde forslag til, hvordan kommunen vil sikre trygge og sammenhængende forløb for demenspatienter og pårørende fx ved fast tilknyttede demenskoordinatorer/konsulenter,
- at demenspolitikken SKAL indeholde forslag til, hvordan civilsamfundet inddrages, og hvordan fordomme og tabuer om demens nedbrydes
- at den kommunale demenspolitik på samme måde som i den nationale demenshandlingsplan SKAL indeholde konkrete målsætninger for den kommunale indsats på demensområdet.

Regeringens forslag til en demenshandlingsplan indeholder 27 konkrete initiativer, der efter Alzheimerforeningens vurdering samlet set vil øge kvaliteten af den behandling, demenspatienter modtager, forbedre støtten til pårørende, sikre mere viden og bedre kompetencer til de medarbejdere, der møder demenspatienter og pårørende samt generelt bidrage til at gøre Danmark mere demensvenligt. Vi bakker derfor alle 27 forslag op og har følgende konkrete forslag, der vil kunne styrke de enkelte initiativer yderligere:

- **Initiativ 3:** Tidlig opsporing og kvaliteten af demensudredning og diagnoser er afgørende for det videre behandlingsforløb. Derfor bakker Alzheimerforeningen forslaget om at samle demensudredningen på et mindre antal tværfaglige udrednings- og behandlingsenheder op. Det er i den forbindelse vigtigt at sikre, at den viden og ekspertise disse større, men bedre, udrednings- og behandlingsenheder får, også bliver anvendt til at forbedre kvaliteten af behandling i almen praksis og i kommunerne.

Alzheimerforeningen skal derfor foreslå, at der i forbindelse med samling af demensudredningen stilles krav om, at der til hver tværfaglig demensudrednings- og behandlingsenhed etableres en udgående mobil enhed, der dels kan tilbyde demensudredning til "imobile" patienter, dels fungere som faglig ressource i forhold til behandling af demenspatienter i den primære sektor.

- **Initiativ 5-7:** Alzheimerforeningen er enig i regeringens forslag om nedbringelse af forbruget af antipsykotisk medicin. Men det er vigtigt, at indsatsen for

at nedbringe forbruget af antipsykotisk medicin ikke betyder, at de pinefulde psykiske symptomer, som demenspatienter får, ikke forebygges eller bliver behandlet.

Derfor foreslår Alzheimerforeningen, at initiativerne 5 til 7 suppleres med yderligere initiativer, der skal forebygge PBSB hos demenspatienter, herunder at personalet får øget faglig viden om og kompetencer på alle faglige niveauer til ikke-medicinske behandlingsmetoder og hermed får bedre mulighed for at forebygge og lindre, bl.a. ved at der i tilknytning til de faste plejehjemslæger knyttes sundhedsfagligt personale med kompetencer til at håndtere komplekse sygdomsforløb.

- **Initiativ 8:** Alzheimerforeningen er enige med regeringen i behovet for nationale anbefalinger til optimale tværfaglige forløb for demenspatienter og pårørende. Det er afgørende, at der skabes en større og tværfaglig sammenhæng i udredning og behandling på tværs af specialer og sektorer, og at kvaliteten af de sammenhængende patientforløb er ens, uanset hvor i Danmark behandlingen foregår. Men det er samtidig vigtigt, at demenspatienter og pårørende også oplever sammenhængen i virkeligheden. Det kan for mange demenspatienter og deres pårørende ofte være svært selv at overskue et kompliceret behandlingsforløb, der involverer mange forskellige fagligheder og sektorer. Da kompleksiteten i demensforløb i takt med sygdomsprogressionen er stadig stigende, vil det for demenspatienter og pårørende samtidig blive vanskeligere og vanskeligere selv at overskue behandlingen – ikke mindst af andre sygdomme, som demenspatienter måtte få.

Alzheimerforeningen skal derfor foreslå, at demenspatienter som en integreret del af et sammenhængende behandlingsforløb tilknyttes en sundhedsfaglig forløbskoordinator, der med kompetencer ift. den stadig stigende sygdomskompleksitet, kan bistå demenspatienter og pårørende.

- **Initiativ 14:** Flere, bedre og meningsfulde aktiviteter er godt for mennesker med en demenssygdom og aflastende for pårørende. Men det er vigtigt at understrege, at det ikke kun er kommunale tilbud, der giver mening. Initiativer – herunder hjælp til transport - der øger mennesker med demenssygdoms mulighed for at indgå i sociale aktiviteter - bør derfor også omfatte aktiviteter, som arrangeres af frivillige organisationer og andre aktører i civilsamfundet.

Alzheimerforeningen foreslår derfor, at kommunernes forpligtelse til at sørge for den fornødne transport udvides til også at omfatte ikke-visiterede aktiviteter i civilsamfundet, og dermed at demenspatienter ligestilles med fysisk handikappede personer ift. hjælp til individuel transport.

- **Initiativ 15:** Tilbud om ikke-visiteret og brugerinddragende rådgivning og meningsfulde aktiviteter til mennesker med demenssygdom og pårørende er vigtig ikke mindst for yngre og tidligt diagnosticerede personer med demens. Derfor er Alzheimerforeningen glad for, at regeringen ønsker at oprette flere rådgiv-

nings- og aktivitetscentre med inspiration fra Rådgivningscentret på Kallerupvej, som Alzheimerforeningen driver i samarbejde med Odense Kommune. Udover samarbejdet med Odense Kommune har Alzheimerforeningen også erfaring med udvikling og etablering af brugerinddragende tilbud i andre Kommuner bl.a. København, Århus og Roskilde. Det er vores erfaring fra dette samarbejde, at rådgivning og aktivitetstilbud, der supplerer – snarere end fungerer som alternativer til - de kommunale tilbud, fungerer bedst. Det er endvidere vigtigt, at der etableres et landsdækkende samarbejde og netværk rådgivningscentre imellem, så viden og erfaringer kan deles.

Alzheimerforeningen skal derfor foreslå, at etablering af et landsdækkende netværk bliver indarbejdet i det fælles koncept for de foreslåede rådgivnings- og aktivitetscentre.

- **Initiativ 16:** Alzheimerforeningen er enig med regeringen i, at mere viden om demens i befolkningen generelt er en forudsætning for at Danmark kan blive et demensvenligt samfund. Vi er derfor glade for, at regeringen lægger op til et bredt samarbejde om udbredelse af Alzheimerforeningens Demensvenner-kampagne. Demensvenner-konceptet, som vi har ladet os inspirere af fra vores søsterorganisation Alzheimer Society i England, er blevet modtaget meget positivt af de danske kommuner og af partnere fra erhvervslivet, vi allerede har indgået samarbejde med. Vi er derfor overbevidste om, at vi – som tilfældet har været i England – kan udbrede Demensvenner-kampagnen til en meget større del af den danske befolkning.

Alzheimerforeningen skal derfor foreslå regering og Folketing, at der i demenshandlingsplanen på samme måde som i den engelske demenshandlingsplan sættes et nationalt mål for antallet af Demensvenner. Alzheimerforeningen foreslår, at målet sættes til 100.000 Demensvenner inden 2020 – svarende til én ven pr. person med demenssygdom – og 500.000 inden 2025 – svarende til én ven pr. person der er berørt af demenssygdom i Danmark.

- **Initiativ 22:** Behovet for at forbedre behandling til demenspatienter – også for de mange andre sygdomme demenspatienter lider af – er, efter Alzheimerforeningens vurdering, en af demenshandlingsplanens væsentligste fokusområder. Forskning fra bl.a. England viser fx., at flere end 40% af alle patienter over 70 år på sygehusenes akutmodtagelser har en demenssygdom. Forsøg med demensvenlige sygehuse er derfor velkommen. Men det er vigtigt, at dette ikke udelukkende kommer til at handle om den fysiske indretning af sygehusene.

Alzheimerforeningen skal derfor foreslå regering og Folketing, at forsøg med demensvenlige sygehuse herunder især akutmodtagelserne også inkluderer organisation, bemanning og kompetencer hos personalet til at håndtere demenspatienter med komplekse sygdomsforløb.

- **Initiativ 26.** Mere viden om demens og flere sundheds- og socialfaglige kompetencer hos personalet står højt på demenspatienter og pårørendes ønskeseddel.

Derfor hilser Alzheimerforeningen regeringens forslag om, at der afsættes midler til brug for kompetenceløft i kommuner og regioner, velkommen. Men det er afgørende at dette initiativ også inkluderer personale hos private aktører og i statslige organisationer og myndigheder - fx Statsforvaltning og Ankestyrelsen, der dagligt behandler sager, hvor viden om demens og forståelse for, hvordan sygdommen påvirker patienternes dagligdag, er afgørende for kvaliteten af afgørelserne og dermed også for borgernes retssikkerhed.

Alzheimerforeningen skal derfor foreslå regering og Folketing, at målgruppen for ansøgningspuljen udvides, så den omfatter både regioner, kommuner og statslige myndigheder samt personale hos private aktører på demens- og plejeområdet.

Det er samtidigt Alzheimerforeningens vurdering, at et praksisnært kompetenceløft på demensområdet bør suppleres med en målrettet indsats for at øge personalets mere specialiserede kompetencer på demensområdet bl.a. for at imødekomme det stigende antal demenspatienter, der lider af to eller flere andre alvorlige sygdomme.

Alzheimerforeningen skal derfor anbefale regering og Folketing, at en del af midlerne til kompetenceløft øremærkes til et mere specialiseret kompetenceløft, bl.a. for at det foreslåede kvalitetsløft i initiativerne 7, 8 og 22 kan opnås. Alzheimerforeningen skal samtidig foreslå, at det overvejes, om der skal udvikles en egentlig masteruddannelse indenfor demensområdet.

Alzheimerforeningen ser frem til den videre proces om den nationale demenshandlingsplan og deltager gerne i en yderligere dialog herom bl.a. om udvikling det i **initiativ nr. 15 foreslåede koncept for rådgivnings- og aktivitetscentre** for mennesker med demenssygdom og pårørende.

Har ministeriet spørgsmål eller kommentarer til ovenstående bemærkninger står vi naturligvis til rådighed herfor.

Med venlig hilsen

Birgitte Vølund
Landsformand
Alzheimerforeningen

Nis Peter Nissen
Direktør
Alzheimerforeningen